



Zofia Kulik. Praktyka ironii

Nota prasowa

Kurator wystawy: Timothy Persons

Współpraca kuratorska: Katarzyna Bek

Punktem wyjścia wystawy jest analiza roli ironii jako jednego z najważniejszych środków wyrazu w twórczości Zofii Kulik. Zawiera się w tym zarówno jej twórczość indywidualna, jak i siedemnastoletnia działalność w duecie KwieKulik. Poprzez absurd, powtórzenia oraz formalne wyolbrzymienia, Kulik w swojej praktyce artystycznej obnażała mechanizmy władzy i paradoksy życia codziennego w realiach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W prezentowanych pracach znaleźć możemy także nawiązania do przemian społeczno-politycznych po 1989 roku oraz rosnącej obecności Kościoła katolickiego w życiu publicznym.

Ekspozycja ukazuje dwa kluczowe etapy twórczości Kulik: działania performatywne realizowane wspólnie z Przemysławem Kwiekiem w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych oraz monumentalne kompozycje tworzone od końca lat osiemdziesiątych. Powstałe w tym okresie prace, budowane z czarno-białych wielokrotnie naświetlanych odbitek fotograficznych, wyznaczyły moment artystycznej emancypacji Kulik jako samodzielnej twórczyni. Mimo przejścia od efemerycznych działań i ich dokumentacji do wielkoformatowych, modułowych fotomontaży, twórczość Zofii Kulik zachowuje ciągłość, wyrażając konsekwentny namysł nad relacjami władzy, mechanizmami kontroli oraz reprezentacją. Wyolbrzymienie, gra formą i seryjne struktury nieustannie podważają autorytet politycznej ikonografii oraz oficjalnego języka ideologii. Ironia służy nie tylko jako strategia krytyczna, lecz także jako sposób zdystansowania się wobec dominujących narracji historycznych.

Pierwsza część wystawy poświęcona jest działalności duetu KwieKulik, którego praktyka łączyła performans, działania artystyczne i dokumentację. W pracy *Banan i granat* absurdalna sekwencja przedstawień i obiektów – kamień w szklance wody, paszporty, świńskie ryje, rozbita butelka po mleku czy niewielki orzeł wykonany z mydła – tworzy swoisty „teatr przedmiotów”, w którym symbole państwowe, religijne i osobiste tracą swoje ustalone znaczenia. Gra językowa zawarta w słowie „granat”, oznaczającym zarówno owoc, jak i materiał wybuchowy, w połączeniu z groteskowymi kompozycjami flag i gestów odsłania sprzeczności między oficjalnym obrazem państwa a doświadczeniem codzienności. Praca przedstawia władzę jako mechanizm uprzedmiotowienia jednostki, którego działanie opiera się na grotesce, dwuznaczności i nieustannej destabilizacji znaczeń.



Zofia Kulik. Praktyka ironii

Nota prasowa

Podobną strategię odnajdujemy w pracy *Akty na znaczkach – Mail Art* (1979), w której oficjalne fotografie paszportowe artystów zostały przekształcone w przewrotny erotyczny fotomontaż. Po udziale w wystawie w Malmö w 1975 roku Zofia Kulik oraz Przemysław Kwiek na kilka lat utracili swoje paszporty. Wykorzystując przezroczyste kolorowe folie oraz fragmentaryzację ciał, zestawili intymność z językiem biurokratycznej kontroli. Prowokacja i humor wizualny rozbrajają powagę aparatu administracyjnego, stając się jednocześnie metaforą symbiotycznej relacji twórczej tego duetu artystycznego.

Istotnym elementem działalności KwieKulik były również projekcje przezroczy, takie jak *Odmiany czerwieni* oraz *Droga Edwarda Gierka*, oparte na rytmicznym zwielokrotnianiu symboli politycznych i obrazów prasowych. Powtarzalność czerwonych elementów pokazywała propagandę jako mechanizm estetycznej organizacji rzeczywistości oraz produkcji obrazów ideologicznych.

Druga część wystawy poświęcona jest indywidualnej twórczości Zofii Kulik po rozwiązaniu duetu KwieKulik. W tym okresie artystka wypracowała charakterystyczny dla siebie język artystyczny monumentalnych czarno-białych fotomontaży budowanych z wielokrotnie naświetlanych elementów i modułowych układów. Odwołując się do estetyki ornamentu, heraldyki i pomników propagandowych, kompozycje te jednocześnie podważają ich autorytet za sprawą formalnego nadmiaru.

Ewa Lajer-Burcharth interpretuje ironię w twórczości Kulik nie jako efekt wizualny, lecz jako formę świadomości historycznej. Zdaniem badaczki fotomontaże Zofii Kulik wykorzystują powtórzenie, fragmentaryzację i zwielokrotnienie jako strategię podważania utrwalonych narracji historii politycznej oraz historii sztuki. Zamiast budować nostalgiczną wizję przeszłości, prace te proponują krytyczną reinterpretację pamięci zbiorowej, ukazując, w jaki sposób ideologiczne dziedzictwo przeszłości nadal kształtuje współczesność. Poprzez multiplikację gestów, symboli władzy i podporządkowanych ciał Kulik przekształca wizualny język systemów totalitarnych w ornamentalne, rytmiczne struktury, które odsłaniają ich wewnętrzne sprzeczności.



Zofia Kulik. Praktyka ironii

Nota prasowa

W twórczości Zofii Kulik ornament nigdy nie pełni wyłącznie funkcji dekoracyjnej, lecz staje się strukturą organizującą pamięć polityczną i wizualną. Powtarzane motywy militarne, religijne i cielesne tworzą kompozycje balansujące między fascynacją a krytyką. Przekształcając symbole władzy w gęste, ornamentalne układy, artystka demaskuje estetyczne mechanizmy ideologii. Nadmiar i kumulacja stają się narzędziami ujawniającymi, w jaki sposób obrazy konstruują zbiorową wyobraźnię, a zarazem destabilizują narracje, które pozornie afirmują.

Centralnym dziełem tej części ekspozycji jest *Wspaniałość Siebie II* ze zbiorów Common Arts Foundation, w której Kulik przedstawia samą siebie jako figurę suwerennej władczyni. Monumentalny kostium zbudowany jest z dziesiątek czarno-białych fotografii nagiego ciała, powtarzanych w ornamentalnym układzie. Gest ten jednocześnie odwraca tradycyjne relacje spojrzenia i władzy oraz stanowi komentarz do historycznych sposobów obrazowania autorytetu. Szczególnie istotne jest zestawienie monumentalnej formy z banalnymi atrybutami – kryzą wykonaną z liści sałaty, ogórkiem i mleczem – które podważają patos oficjalnego portretu. Humor ujawnia się tu poprzez przesadną monumentalność oraz zwielokrotnienie elementów konstytuujących wizerunek władzy, jednocześnie gloryfikując i ośmieszając ideę suwerenności.

Cykl *Archiwum gestów* (1987–1991) stanowi fotograficzny katalog póz, gestów i znaków kulturowych wykonywanych przez nagiego modela – artystę Zbigniewa Liberę – na neutralnym tle. Systematyczne układy ciała tworzą wizualny leksykon odwołujący się zarówno do historii sztuki i ikonografii religijnej, jak i estetyki totalitarnej. Kulik traktuje ciało jako nośnik historycznych kodów oraz społecznych choreografii władzy. Jednocześnie, poprzez teatralność i stylizację przedstawień, granica między ich heroizmem a groteską pozostaje celowo niejednoznaczna.

Wystawa proponuje odczytywanie ironii nie jako narzędzia satyry, lecz jako metody krytycznej refleksji nad historią Europy Środkowo-Wschodniej oraz trwałością struktur władzy. Prace Zofii Kulik i duetu KwieKulik pokazują, że systemy polityczne funkcjonują poprzez obrazy, rytuały i powtórzenia, a deformacja oraz przesada mogą stać się skutecznym sposobem zdystansowania się wobec dominujących narracji.

– Timothy Persons



Zofia Kulik. Praktyka ironii

Nota prasowa

Zofia Kulik. *Praktyka ironii*

18.09.2026-26.02.2027

Godziny otwarcia:

wtorek: 12.00-18.00

środa: 12.00-18.00

czwartek: 12.00-18.00

piątek: 12.00-18.00

Cena biletu: 10 zł

Osobom uczącym się i studentom do 26. roku życia oraz seniorom przysługuje bezpłatny wstęp.

Rezerwacja biletów możliwa pod adresem: <https://commonartsfoundation.com/pl/rezerwacja-biletow>

Common Arts Foundation, Sienna 83/802, 00-815 Warszawa

Fundacja Common Arts

Fundacja Common Arts została powołana w 2021 roku przez kolekcjonera Jakuba Mrówkę jako wyraz dojrzewającej przez wiele lat potrzeby stworzenia przestrzeni dla kolekcjonerek i kolekcjonerów oraz podjęcia działań znacznie wykraczających poza gromadzenie zbiorów.

Głównym celem fundacji jest tworzenie katalogów dzieł zebranych online polskich artystów XX i XXI wieku. Katalogi fundacji dostępne są bezpłatnie, a ich baza ciągle poszerzana. Fundacja udostępniła katalog malarstwa Jerzego Tchorzewskiego (www.jerzytchorzewski.com), rozwija katalog prac Witkacego (www.witkacykatalog.com) oraz Tadeusza Brzozowskiego (www.tadeuszbrzozowski.com). Drugim elementem działań Fundacji jest organizacja wystaw sztuki współczesnej w siedzibie fundacji. Wystawy oparte są o kolekcję prywatną Fundatora i innych polskich kolekcjonerów sztuki nowoczesnej i współczesnej lub prezentują indywidualne wystawy artystów istotnych z naszego punktu widzenia dla rozwoju sztuki współczesnej. Fundacja skupia się na najciekawszych nurtach i tematach w aktualnie tworzonej sztuce. W 2024 roku w siedzibie Fundacji odbyły się wystawy Edwarda Krasińskiego *Zgubiłem koniec*, wystawa w partnerstwie z Fundacją Galerii Foksal oraz wystawa Izy Tarasewicz. *It is stable? Yes. It is unstable? Yes, again. Unstable? Yes, again*, we współpracy z Gunią Nowik Gallery. W 2025 roku Fundacja Common Arts prezentowała prace Witkacego podczas wystawy *Witkacy (nie)znany*, którą odwiedziło ponad 3000 osób, oraz Moniki Drożyńskiej podczas pokazu *24,20* z cyklu *Haftowanie w podróż*.



Zofia Kulik. Praktyka ironii

Nota prasowa

Spis prac:

Zofia Kulik

Ambasadorowie przeszłości II (MADE IN GDR, USSR, CZECHOSLOVAKIA AND POLAND),
2006

kolaż cyfrowy, archiwalny druk pigmentowy, papier bawełniany

210 x 243 cm

kolekcja Jakuba Mrówki

Zofia Kulik

Light Rose II (Trawa), 2000

technika własna: wielokrotnie naświetlane odbitki żelatynowo-srebrów, papier barytowy

180 x 150 cm

kolekcja Jakuba Mrówki

Zofia Kulik

Martwa natura (Libera i czaszka) 04, 1994

fotografia, archiwalny druk pigmentowy, papier bawełniany

39,5 x 39 cm

kolekcja Jakuba Mrówki

Zofia Kulik

Wspaniałość siebie II, 1997

technika własna: wielokrotnie naświetlane odbitki żelatynowo-srebrów, papier barytowy

180 x 150 cm

kolekcja Jakuba Mrówki

Zofia Kulik

Zamiast rzeźby: jeden żółty stożek, 1968-71

fotografia, archiwalny druk atramentowy, papier bawełniany

61 x 41 cm

kolekcja Jakuba Mrówki



COMMON ARTS
FOUNDATION

www.commonartsfoundation.com

E: contact@commonartsfoundation.com

T: +48 536 742 928

Sienna 83/802, 00-815 Warszawa

NIP: 524 293 26 55

KRS: 000 094 73 65



Zofia Kulik. Praktyka ironii

Nota prasowa

KwieKulik

KwieKulik. Banan i granat, 1986

fotografia, archiwalny druk pigmentowy, papier bawełniany, seria 10 fotografii

116 x 80 cm każda

kolekcja Jakuba Mrówki

Zofia Kulik

Jezus, czekoladki i ja, 1996

fotografia, archiwalny druk pigmentowy, papier bawełniany

60 x 48 cm

dzięki uprzejmości artystki i Persons Projects

Zofia Kulik

Pójdź za mną przez padół płaczu – za Arturem Grottgerem, 1988

fotografia, archiwalny wydruk atramentowy papier bawełniany

67 x 53 cm

dzięki uprzejmości artystki i Persons Projects

Zofia Kulik

Wiwat nowy rok, 1988

fotografia, tapeta ścienna; wym. zmienne;

fotografia, autorska pocztówka: awers i rewers,

14×9 cm

dzięki uprzejmości artystki i Persons Projects

KwieKulik

Razem zrobimy więcej, 1977

kolaż, druk offsetowy i kserokopia

83,5 x 57,4 cm

dzięki uprzejmości artystki i Persons Projects



COMMON ARTS
FOUNDATION

www.commonartsfoundation.com

E: contact@commonartsfoundation.com

T: +48 536 742 928

Sienna 83/802, 00-815 Warszawa

NIP: 524 293 26 55

KRS: 000 094 73 65



Zofia Kulik. Praktyka ironii

Nota prasowa

KwieKulik,

Stawiam na jakość, 1977

kolaż, druk offsetowy i fotografia

82,3 x 58 cm

dzięki uprzejmości artystki i Persons Projects

KwieKulik

Odmiany czerwieni/Droga Edwarda Gierka, 1971

dwuekranowa projekcja slajdów, HD

2 x 120 slajdów

dzięki uprzejmości artystki i Persons Projects

KwieKulik

Nagość na znaczkach – Mail Art, 1979

fotografia, archiwalny wydruk atramentowy, papier bawełniany

74 x 80 cm

dzięki uprzejmości artystki i Persons Projects